

sygn. akt: VIII U 203/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26 sierpnia 2003 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. przyznał E. W. prawo do emerytury od dnia 18 lipca 2003r. tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu zatrudnienia i wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wyniósł 84,07%. (decyzja k.31 akt ZUS).

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła E. W. w dniu 2 stycznia 2017r. wnosząc o ponowne rozpatrzenie jej sprawy i przeliczenie podstawy wymiaru świadczenia emerytalnego z uwzględnieniem zarobków wykazanych w świadectwach pracy w Ł. Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w Ł., w Zjednoczeniu Przedsiębiorstw (...) w P. z siedzibą w Tuszynie oraz z legitymacji ubezpieczeniowej i świadectwa pracy okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w Tuszynie.

Pozwany organ rentowy wniosł o odrzucenie odwołania złożonego ze znacznym opóźnieniem.

Sprawa z tego odwołania została zarejestrowana za sygnaturą akt VIII U 203/17.

Decyzją z dnia 13 grudnia 2016r. wydaną na skutek wniosku E. W. z dnia 22 listopada 2016 r. pozwany ZUS przeliczył emeryturę wnioskodawczyni poprzez zmianę okresu z, którego ustalono podstawę wymiaru ustalając ją z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia gdzie wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 85,81% zaś kolejną decyzją z dnia 23 stycznia 2017r. skorygowano podstawę wymiaru za rok 1979 i wskaźnik wyniósł 86,80%. Przeliczenia dokonano od 1 listopada 2016r. tj. od miesiąca złożenia wniosku o przeliczenie emerytury (decyzje k.374, 380 akt ZUS).

Wnioskodawczyni nie zgadzając się z treścią tych decyzji złożyła kolejne odwołanie, w którym kwestionowała datę przeliczenia emerytury domagając się wyrównania świadczenia od 2013 roku tj. od daty przyznania emerytury.

Pozwany ZUS wniosł o oddalenie odwołania.

Sprawa z odwołania od tych decyzji została zarejestrowana za sygnaturą akt VIII U 497/17.

W związku z dokumentacją płacową uzyskaną w toku postępowania sądowego w czerwcu 2017r. pozwany ZUS wydał w dniu 28 lipca 2017r. kolejną decyzję przeliczającą emeryturę wnioskodawczyni od dnia 1 czerwca 2017r. tj. od daty złożenia tych dokumentów, którą ponownie ustalił wskaźnik wysokości podstawy wymiaru składek, który wyniósł z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia 106,12% i ustalił nową wysokość emerytury (decyzja k.428 akt ZUS).

Odwołanie od tej decyzji wnioskodawczyni zawarła w piśmie procesowym z dnia 11 sierpnia 2017r. ponownie wnosząc o wyrównanie świadczenia emerytalnego od 2013 roku od daty przyznania emerytury twierdząc, że organ rentowy dysponował dokumentacją pozwalającą ustalić wysokość emerytury w aktualnej wysokości. Podniosła wówczas, iż w zestawieniu ZUS nie uwzględniono jej zarobków z lat 1964- 1967 na podstawie świadectwa pracy oraz zarobków z lat od 1 września 1967r. do 31 października 1975r. na podstawie wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej.

Sprawa z odwołania od decyzji z dnia 28 lipca 2017r. została zarejestrowana pod sygnaturą akt VIII U 1991/17.

Sprawy z odwołań E. W. od powyższych decyzji zostały połączone do wspólnego rozpoznania w trybie art.219 k.p.c. i rozpoznawane były pod sygnaturą VIII U 203/17.

Pozwany ZUS wniosł o odrzucenie odwołania od decyzji z dnia 22 sierpnia 2003r. oraz oddalenie odwołań od pozostałych decyzji.

Sąd Okręgowy, Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi ustalił i zważył, co następuje:

Wnioskodawczyni E. W. urodzona (...) złożyła w dniu 15 lipca 2003r. wniosek o przyznanie jej prawa do emerytury (wniosek k.1 akt rentowych).

Pierwszą zaskarżoną decyzją z dnia 22 sierpnia 2003r. pozwany organ rentowy przyznał wnioskodawczyni prawo do emerytury od dnia 18 lipca 2003r. tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu zatrudnienia i wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wyniósł 84,07% (decyzja k.31 akt ZUS).

W dniu 22 listopada 2016r. wnioskodawczyni złożyła wniosek o przeliczenie świadczenia i pozwany organ rentowy decyzją z dnia 13 grudnia 2016r. przeliczył emeryturę wnioskodawczyni poprzez zmianę okresu z, którego ustalono podstawę wymiaru ustalając ją z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia gdzie wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 85,81% zaś kolejną decyzją z dnia 23 stycznia 2017r. skorygowano podstawę wymiaru za rok 1979 i wskaźnik wyniósł 86,80%. Przeliczenia dokonano od 1 listopada 2016r. tj. od miesiąca złożenia wniosku o przeliczenie emerytury (decyzje k.374, 380 akt ZUS).

E. W. w dniu 2 stycznia 2017r. wniosła do Sądu odwołanie od decyzji z dnia 22 sierpnia 2003r. wnosząc o ponowne rozpatrzenie jej sprawy i przeliczenie podstawy wymiaru świadczenia emerytalnego z uwzględnieniem zarobków wykazanych w świadectwach pracy w Ł. Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w Ł. w okresie od 12.11.1975r. do 31.05.1979r., w Zjednoczeniu Przedsiębiorstw (...) w P. z siedzibą w Tuszynie w okresie od 1.06.1979r. do 31.08.1980r. oraz z legitymacji ubezpieczeniowej i świadectwa pracy z okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w Tuszynie od 1.09.1980r. do 31.03.1982r..

Natomiast w dniu 21 lutego 2017r. wnioskodawczyni wniosła odwołanie od decyzji z dnia 23 stycznia 2017r. korygującej decyzję z dnia 13 grudnia 2016r. zarzucając tej decyzji jedynie datę przeliczenia świadczenia i domagając się wyrównania wysokości emerytury od 2003r. od daty nabycia prawa do świadczenia emerytalnego.

W związku z dokumentacją płacową uzyskaną w toku postępowania sądowego w czerwcu 2017r. pozwany ZUS wydał w dniu 28 lipca 2017r. kolejną decyzję przeliczającą emeryturę wnioskodawczyni od dnia 1 czerwca 2017r. tj. od daty złożenia tych dokumentów, którą ponownie ustalił wskaźnik wysokości podstawy wymiaru składek, który wyniósł z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia 106,12% i ustalił nową wysokość emerytury (decyzja k.428 akt ZUS).

Odwołanie od tej decyzji wnioskodawczyni zawarła w piśmie procesowym z dnia 11 sierpnia 2017r. ponownie wnosząc o wyrównanie świadczenia emerytalnego od 2013 roku od daty przyznania emerytury twierdząc, że organ rentowy dysponował dokumentacją pozwalającą ustalić wysokość emerytury w aktualnej wysokości. Podniosła wówczas, iż w zestawieniu ZUS nie uwzględniono jej zarobków z lat 1964- 1967 na podstawie świadectwa pracy oraz zarobków z lat od 1 września 1967r. do 31 października 1975r. na podstawie wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej.

Z treści zestawienia dotyczącego okresów uwzględnionych do ustalenia wysokości podstawy wymiaru wynika, że podnoszone okresy w szczególności okres od 1 września 1967r. do 31 października 1975r. został uwzględniony na podstawie wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej (zestawienie k.378 akt ZUS).

Na karcie 82-83 legitymacji ubezpieczeniowej wnioskodawczyni (k.20 akt ZUS) za okres lat 1964-1967 brak jest wpisów w zakresie wysokości osiąganego wynagrodzenia.

Z dokumentacji znajdującej się w aktach ZUS przy składaniu wniosku o emeryturę w 2003r. brak jest dokumentów dających podstawę do ustalenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia z okresów w Ł. Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w Ł. w okresie od 12.11.1975r. do 31.05.1979r., w Zjednoczeniu Przedsiębiorstw (...) w P. z siedzibą w Tuszynie w okresie od 1.06.1979r. do 31.08.1980r. oraz z legitymacji ubezpieczeniowej i świadectwa pracy z okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w Tuszynie od 1.09.1980r. do 31.03.1982r..(akta ZUS).

Dokumentacja uzyskana w trakcie procesu przed Sądem w czerwcu 2017r. dała podstawę do prawidłowego ustalenia wysokości świadczenia z uwzględnieniem tych okresów zatrudnienia w decyzji z dnia 28 lipca 2017r.

Natomiast wnioskodawczyni nie kwestionując zaliczenia tych okresów w zakresie wysokości świadczenia podnosiła brak innych okresów, które jak wskazano wyżej już były uwzględnione a jedynie nie zostały wymienione w piśmie procesowym organu rentowego z 2 sierpnia 2017r. (k.61) jako niesporne.

Zgodnie z przepisem art.111 ust.1 pkt.2 i 3 i ust.2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Nr 162, poz.1118 ze zmianami) wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie od podstawy ustalonej w myśl art.15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego:

- 1) z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia,
- 2) z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym złożono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo ponowne ustalenie emerytury lub renty,
- 3) z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty,

a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru, obliczony na zasadach określonych w art. 15, mnoży się przez kwotę bazową ostatnio przyjętą do obliczenia świadczenia(ust.2).

Podstawa wymiaru emerytury lub renty, ustalona na zasadach określonych w ust. 1 i 2, podlega wszystkim waloryzacjaom przysługującym do dnia zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie tej podstawy (ust.3).

Zgodnie z przepisem art.15 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Nr 162, poz.1118 ze zmianami) - podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176.

Na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu (ust.6).

Taką zasadę należy przyjąć do wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury wnioskodawczyni, gdyż wskaźnik z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia jest najkorzystniejszy.

Z treści § 20 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasady wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.) wynika co prawda, iż środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość zarobku lub dochodu stanowiącego podstawę wymiaru emerytury lub renty są dla pracowników zaświadczenia zakładów pracy wystawione według wzoru ustalonego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych albo legitymacja ubezpieczeniowa zawierająca wpisy dotyczące zatrudnienia i wysokości osiągniętych zarobków – jednakże jak trafnie podniósł odwołujący przed Sądem nie obowiązują takie ograniczenia dowodowe i Sąd może i dokonuje swoich ustaleń na podstawie wszelkich środków dowodowych.

Natomiast nie można ustalić wynagrodzenia za pracę jedynie na podstawie świadectwa pracy, w którym określone jest jedynie wynagrodzenie przysługujące pracownikowi w dniu rozwiązania umowy o pracę a nie przez cały okres zatrudnienia. Nieprawdziwe są więc wywody wnioskodawczynie, że organ rentowy dysponował wszelką dokumentacją pozwalającą ustalić wynagrodzenia stanowiące podstawę wymiaru składek ze spornych okresów podczas gdy dopiero w toku procesu została zgromadzona dokumentacja płacowa dająca możliwość prawidłowego ustalenia wysokości zarobków wnioskodawczynie z okresów w Ł. Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w Ł. w okresie od 12.11.1975r. do 31.05.1979r., w Zjednoczeniu Przedsiębiorstw (...) w P. z siedzibą w Tuszynie w okresie od 1.06.1979r. do 31.08.1980r. oraz z legitymacji ubezpieczeniowej i świadectwa pracy z okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w Tuszynie od 1.09.1980r. do 31.03.1982r.

Natomiast podnoszenie po wydaniu decyzji z 28 lipca 2017r. okresów już wcześniej zaliczonych wskazuje, że wnioskodawczynie nie zapoznała się ze swoimi aktami w szczególności aktami ZUS gdzie z treści zestawienia dotyczącego okresów uwzględnionych do ustalenia wysokości podstawy wymiaru wynika, że podnoszone okresy w szczególności okres od 1 września 1967r. do 31 października 1975r. został uwzględniony na podstawie wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej zaś na karcie 82-83 legitymacji ubezpieczeniowej wnioskodawczynie za okres lat 1964-1967 brak jest wpisów w zakresie wysokości osiąganego wynagrodzenia.

Kolejne decyzje merytoryczne wydawane były prawidłowo na podstawie posiadanej dokumentacji w szczególności w zakresie decyzji z dnia 13 grudnia 2016r. skorygowanej decyzją 23 stycznia 2017r. przeliczenie nastąpiło na wniosek E. W. w listopada 2016r. i przeliczenie nastąpiło zgodnie z art. 129 ustawy o emeryturach i rentach z FUS od pierwszego dnia miesiąca w którym został złożony wniosek o przeliczenie emerytury. Natomiast przyjęcie w miejsce lat zerowych minimalnego wynagrodzenia w j.g.u. mogło nastąpić wskutek zmiany przepisów tj. dodanie art.2a przez art.1 ustawy z dnia 4 września 2008r. zmieniającej ustawę z dniem 1 stycznia 2009r. kiedy wprowadzono obowiązek uwzględniania wynagrodzeń minimalnych. Oczywiście gdyby wnioskodawczynie złożyła wcześniej wniosek o przeliczenie świadczenia uzyskałaby nową wysokość emerytury od daty wcześniejszej. Wymaga to jednak wniosku ubezpieczonego, gdyż ZUS nie działa w takich sytuacjach z urzędu a wniosek taki odwołująca złożyła 22 listopada 2016 roku.

Ogólne zasady wypłaty świadczeń reguluje przepis art.129 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, który stanowi, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu, z uwzględnieniem ust. 2.

Zgodnie natomiast z treścią art. 133 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 roku Nr 153, poz. 1227, wraz z późniejszymi zmianami) w razie ponownego ustalenia przez organ rentowy prawa do świadczeń lub ich wysokości, przyznane lub podwyższone świadczenia wypłaca się, poczynając od miesiąca, w którym powstało prawo do tych świadczeń lub do ich podwyższenia, jednak nie wcześniej niż:

- 1) od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy lub wydano decyzję z urzędu, z zastrzeżeniem art. 107a ust. 3;
- 2) za okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc, o którym mowa w pkt 1, jeżeli odmowa lub przyznanie niższych świadczeń były następstwem błędu organu rentowego lub odwoławczego.

E. W. w zakresie dwóch wskazanych wyżej decyzji z grudnia 2016 i stycznia 2017 złożyła wniosek w listopadzie i organ rentowy prawidłowo przyjął, że od tej daty dokonuje przeliczenia świadczenia, natomiast wydając z urzędu decyzję z dnia 28 lipca 2017r. prawidłowo przyjął, iż dopiero z chwilą uzyskania dokumentacji płacowej potwierdzającej wysokość zarobków odwołującej w spornym okresie zaistniała możliwość wydania decyzji i ponownego ustalenia wysokości świadczenia emerytalnego.

Z tych względów Sąd stosownie do treści art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. . orzekła jak w pkt. 2 wyroku oddalając odwołania E. W. od decyzji z dnia 13 grudnia 2016r., 23 stycznia 2017r. i 28 lipca 2017r.

W przedmiotowej sprawie w zakresie odwołania E. W. od decyzji z dnia 22 sierpnia 2003r. należy przyjąć, że odwołanie jest zdecydowanie spóźnione. Zgodnie z treścią art. 477⁹ § 1 k.p.c. odwołania od decyzji organów rentowych lub orzeczeń wojewódzkich zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności wnosi się na piśmie do organu lub zespołu, który wydał decyzję lub orzeczenie, lub do protokołu sporządzonego przez ten organ lub zespół, w terminie miesiąca od dnia doręczenia decyzji lub orzeczenia. Wnioskodawczyni nie kwestionowała doręczenia zaskarżonej decyzji z 2003. ani zawartego w niej pouczenia lecz przez cały proces wskazywała, że jest pokrzywdzona działaniami ZUS-u, który jej zdaniem nieprawidłowo wyliczył jej świadczenie emerytalne. Złożenie odwołania po upływie prawie 14 lat od otrzymania decyzji należy jednak uznać za znacznie opóźnione i nie usprawiedliwione żadnymi okolicznościami. Zgodnie zaś z treścią art. 477⁹ § 3 k.p.c. Sąd odrzuci odwołanie wniesione po upływie terminu, chyba że przekroczenie terminu nie jest nadmierne i nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego się. W oparciu o powyższe Sąd orzekł jak w pkt. 1 wyroku.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem

doręczyć wnioskodawczyni z pouczeniem.